

Μέτρα - τομές

Του ΣΤΑΥΡΑΤΗ ΚΟΣΜΙΔΗ

ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ είναι και κοινωνικό αγαθό και καταναλωτικό προϊόν. Είναι κοινός τόπος ότι το σύστημα πάσης, ενδημικά πλέον, σε όλους τους κρίκους της αλυσίδας: αδειοδότηση, εισαγωγή, παραγωγή, συνταγογράφηση, διακίνηση, εμπορία, τιμολόγηση, λιανική πώληση και κατανάλωση. Κάθε εμπλεκόμενος, συνυπολογίζοντας την παθολογία, προτείνει θεραπεία που δεν αγίζει τον ίδιο αλλά τους λοιπούς. Αποτέλεσμα αυτής της νοσηρής κατάστασης είναι το γεγονός ότι, με πρωτοφανώς παγωμένες από τον Ιανουάριο του 1994 ως σήμερα τις τιμές των φαρμάκων και μάλιστα μειωμένες σε υπέρ των χιλίων φάρμακα, η συνολική φαρμακευτική δαπάνη αυξάνεται θεαματικά.

Κύριες αιτίες της αλιγώδους αύξησης της δαπάνης για το φάρμακο είναι η υπερσυνταγογράφηση - υπερκατανάλωση φαρμάκων και η υποκατάσταση φθηνών (κατά κανόνα παραγόμενων στην Ελλάδα) φαρμάκων από ακριβότερα (κατά κανόνα εισαγόμενα). Και βεβαίως όλη αυτή η κατάσταση συντηρείται και διευρύνεται, διότι είναι αυτονόητο το κοινό συμφέρον όλων των εμπλεκόμενων για την κυκλοφορία περισσότερων και ακριβότερων φαρμάκων αφού ο αυξανόμενος κύκλος εργασιών εξασφαλίζει σε όλους περισσότερα έσοδα και κέρδη.

- Οι γιατροί κατευθύνουν τη συνταγογράφηση σε φάρμακα που τους αποδίδουν οφέλη (προμήθειες, ταξίδια, παροχές διαρκείας).

- Οι φαρμακέμποροι και οι φαρμακοποιοί αποκομίζουν σταθερό ποσοστό κέρδους ανεξαρτήτως τιμής, μάλιστα και επί των νομοθετημένων υπέρ τρίτων επιβαρύνσεων.

- Οι ιατρικοί επισκέπτες και οι υπάλληλοι φαρμακευτικών επιχειρήσεων και φαρμακείων προσδοκούν και επιτυγχάνουν καλύτερες αμοιβές όταν οι εργοδότες τους κερδίζουν περισσότερα.

- Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ), το Ταμείο Σύνταξης και Αντασφάλισης Υγειονομικών (ΤΣΑΥ) και το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εταιρειών (ΤΕΑΥΦΕ) εισπράττουν υπέρ αυτών επιβαρύνσεις επί της τιμής του φαρμάκου που είναι σε ποσοστό επί του κύκλου εργασιών. Αλλά και το Δημόσιο έχει περισσότερα έσοδα από το χαρτόσημο επί του ΕΟΦοστίμου και από τον ΦΠΑ στην τελική τιμή.

- Αλλά και παραπέρα, ίδιο συμφέρον έχουν όλοι οι επίδοχοι κερδοσκόποι στον ΕΟΦ (ταχεία έκδοση αδειών κυκλοφορίας, εγκρίσεις με απλή διαφορά συσκευασίας, εισηγήσεις για αυξήσεις τιμών και εξαίρεση) ή στο υπουργείο Εμπορίου (τιμολόγηση με στοιχεία αληθοφανή και όχι αληθή).

Όλοι αυτοί οι παράγοντες ευνοούντα με την κυκλοφορία περισσότερων και ακριβότερων φαρμάκων και δυστηθούν οι ασφαλιστικοί οργανισμοί και οι πολίτες καταναλωτές. Το ΙΚΑ δανείζεται επαχθώς για να συντηρείται και πληρώνει διακεκομυμένα τον χρόνο σε ΤΣΑΥ και ΤΕΑΥΦΕ. Πρόκειται αυτιστικά για επιδότηση από ελλειμματικά Ταμεία προς πλεονασματικά.

Το Δημόσιο εσοδαίνει από το ΕΟΦόσημο (σχεδόν 30 δισ. το 1996) αποδίδοντας ελάχιστο ποσοστό στον ίδιο τον ΕΟΦ για τις δραστηριότητές του, καθώς και από το χαρτόσημο και από τον ΦΠΑ, τελευταία δε ενισχύεται από το φάρμακο και ο Λογιστισμός Αλληλεγγύης Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΛΑΦΚΑ), αφού τα υπερβάλλοντα έσοδα ΤΣΑΥ και ΤΕΑΥΦΕ αποδίδονται σ' αυτόν.

Ως έχει η κατάσταση απαιτεί γενναία παρέμβαση σε όλους τους κρίκους της αλυσίδας. Στο θέμα πού-μια απασχολεί ο διάλογος είναι από μακρόν εξανθημένος, πολλές επιτροπές έχουν καταθέσει απόψεις, ωρίμασε η απόφαση. Όταν η κυβέρνηση ωφελεί με τα μέτρα της την κοινωνία και τους πολίτες δεν έχει να φοβηθεί τις όποιες συντηχιακές αντιδράσεις. Επιτέλους, οι διάφορες επαγγελματικές ομάδες δεν μπορούν να λειτουργούν ως δυναμείς καταχθής. Πριν από δύο περίπου χρόνια, σε ένα τηλεοπτικό «παράδειγμα» συζήτηση για το φάρμακο - εισεπρόξα από συνομιλητή το παράπονο ότι δεν σκέπτομαι κάποιες χιλιάδες του κλάδου του. Αφήνησα ότι «κπέπομαι πιο πολύ τα 10 εκατομμύρια των Ελλήνων».

Το Δημόσιο πρέπει να δώσει το παράδειγμα

συμβολής στην απαιτούμενη εκλογίκευση καταργώντας κάθε τέλος χαρτοστίμου επί της τιμής του φαρμάκου, περιορίζοντας σταδιακά μέχρι μηδενισμού το ΕΟΦόσημο και σπερούμενο εσοδών ΛΑΦΚΑ από την πηγή αυτή.

Οι δύο ασφαλιστικοί οργανισμοί (ΤΣΑΥ και ΤΕΑΥΦΕ) οφείλουν να προσαρμόσουν τις εισφορές και τις παροχές τους, χωρίς να υπολογίζουν τον πόρο από το φάρμακο, με σταδιακή μείωση του ποσοστού τους ως την κατάργηση του πόρου. (Πην ίδια άποψη έχω εκφράσει δημόσια πριν από πολλά χρόνια για όλους τους κοινωνικούς πόρους). Οι παραγοι και οι εισαγωγείς φαρμάκων οφείλουν να κατανοήσουν ότι το προϊόν αυτό πρέπει να κυκλοφορεί λογασιμένα και συνετά. Οι προμηθευτές «μοναδικών» φαρμάκων πρέπει να μην καταχρώνται τη δεσπόζουσα θέση τους.

Οι φαρμακέμποροι και οι φαρμακοποιοί οφείλουν να δεχθούν ότι το κέρδους τους επί των επιβαρύνσεων είναι ιδιαίτερος παράλογος και ως εκ τούτου ανομιμοποίητο, καθώς και η ισχύς του ίδιου ποσοστού κέρδους ανεξαρτήτως ύψους τιμής!

Οι γιατροί έχουν καθήκον από τον όρκο τους να προστατεύουν την υγεία των πολιτών. Η υπερσυνταγογράφηση τους εκθέτει ανεπανόρθωτα.

Οι ιατρικοί επισκέπτες και οι φαρμακοπύλληλοι πρέπει να συμφωνήσουν ότι η εξασφάλιση θέσεων εργασίας και καλύτερων αμοιβών δεν συγκρούεται να αντημάχεται το συμφέρον ευρύτερων στρωμάτων της κοινωνίας.

Τέλος, οι χρήστες καταναλωτές πρέπει να ανηλεφθούν ότι τα περιτά φάρμακα βλέπουν την υγεία και ότι «όσα και εκ της Εσπερας προερχόμενα φάρμακα δεν είναι καλύτερα από τα φθηνότερα και δοκιμασμένα. Οι ίδιοι, ως ασφαλισμένοι, να είναι βέβαιοι ότι δεν πρόκειται να στερηθούν κανένα φάρμακο με την εισαγωγή της λίστας.

Το υπουργείο Υγείας, ο ΕΟΦ, το ΙΚΑ, κάποιος επιτέλους ως ενημερωθεί με σύγχρονους τρόπους επικοινωνίας τους πολίτες για τη σημασία της λογασιμένης χρήσης φαρμάκων.

Οι διοικήσεις ασφαλιστικών οργανισμών και νοσοκομείων πρέπει και μπορούν να μειώσουν τις δαπάνες τους για το φάρμακο, με μηχανογραφικό έλεγχο της συνταγογράφησης και της κατανάλωσης.

Ο ΕΟΦ πρέπει να εξασφαλίσει τον έλεγχο της ποιότητας και της βιοισοδυναμίας των φαρμάκων.

Τα μέτρα που ανακοινώθηκαν κατά το Υπουργικό Συμβούλιο της 13ης Ιουλίου κινούνται σαφέστατα στη σωστή κατεύθυνση, επιτυγχάνοντας όχι μόνο την ανακοπή της αλιγώδους αυξητικής τάσης της συνολικής δαπάνης για το φάρμακο αλλά και τη στασιμότητα μείωσή της. Και αυτό - ιδιό το δίσημα - καθίσταται εφικτό χωρίς τραυματικές τομές, απλώς με την εκλογίκευση παραγόντων που διαμορφώνουν τη δαπάνη, όπως η κατάργηση του υπολογισμού κέρδους επί των επιβαρύνσεων, η πριολόγηση με βάση την τιμή στη φθηνότερη χώρα, η θεσπίση της θετικής λίστας για τους ασφαλιστικούς οργανισμούς και τα νοσοκομεία, ο έλεγχος της συνταγογράφησης και των αποδεμάτων.

Υπάρχει και μία άλλη διάσταση στις ρυθμίσεις που αποφασίστηκαν. Πρόκειται για την έξιμηνη και δίκαιη κατανομή του βάρους της εκλογίκευσης και στα έσοδα του Δημοσίου. Οι κυβερνήσεις μας είχαν συνηθίσει στη λήψη μέτρων που έβγαζαν κάποιους πλην του ίδιου του κράτους. Τώρα έχουμε περιστολή εσοδών του κράτους ηδελιμένη.

Αφρα τελευταία μία προσδοκία. Οι αλλοί καταναλωτές πρέπει να κατανοήσουν ότι το όφελος από την εφαρμογή των μέτρων δεν είναι μόνο άμεσο αλλά και διαρκές. Σήμερα φθηνότερα φάρμακα, αύριο μικρότερη συμμετοχή στη δαπάνη τους. Και τέλος, ετήσιος στην ορθολογική χρήση φαρμάκων, που σημαίνει ασφαλέστερη υγεία. 1. Το ΤΣΑΥ και το ΤΕΑΥΦΕ εισέπραξαν από τον πόρο αυτόν στην τριετία 1993-95 51 και 16 δισ. δρχ. αντίστοιχα και στα έσοδα στον ΛΑΦΚΑ 14,4 και 5,8 δισ. δρχ. αντίστοιχα, ενώ μόνο το 1996 απέδωσαν έννη λογαριασμού 7,6 και 3,4 δισ. δρχ.

2. Και επιτέλους το παράλογο για την εξέταση αίτησης έγκρισης κυκλοφορίας φαρμάκου που είναι καθηλωμένο από το 1983(!) στις 60.000 δρχ. ως αναπροσαρμοσθεί γενναία. Σε καμία χώρα της Ευρώπης δεν είναι κάτω του 1 εκατ. δρχ.

Οι αλλοί καταναλωτές πρέπει να κατανοήσουν ότι το όφελος από την εφαρμογή των μέτρων δεν είναι μόνο άμεσο αλλά και διαρκές

Ο κ. Σταύρατος Κοςμίδης είναι Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Συμβολίου, μέλος Γενικής Γραμματέας του υπουργείου Εμπορίου.